

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ANUALITĂȚII	Fosia politică	RESERVAȚIE
Pe un an	Apără în fața Domniei	Pe un an în BURELII ADMINISTRAȚIEI
Pe o jumătate de an		Și în VĂZUTUL Nr. 12.
România, America și alte țări străine în care se vând	Editura și tiparul „Tipografa Poporului”	Un y pe un perianț de la bunul a doua-oră
Abonamente se fac la „Tipografa Poporului” S. A.	Contactați prin: Nicolae Bratu	Un y pe un perianț de la bunul a doua-oră

Războiul european decurge cu înverșunare!

În Franța s-au dat mari lupte, de două săptămâni încoace, între Francezi și Germani. În zilele din urmă luptele s-au dat pe o întindere de 350 kilometri, între Noyon—Reims—Verden—Toul—Nancy—Belfort. Într-aceea au început și niște ploii mari, cari au făcut, că mai toate riurile Franței au eșit din matcă. Trupele germane la început s-au retras înapoi, iar acum se pregătesc să iee din nou ofensiva. Din spre Reims Germanii sunt la o depărtare de vre-o 150 kilometri până la Paris. Sfârșitul luptelor de pe linia de bătaie susnumită vor fi hotărâtoare pentru decursul războiului mai ce parte.

Pe câmpul de războiu din Galiția, în zilele din urmă n-au avut loc lupte mai mari. Numai unele atacuri cu tunurile. Timpul e ploios. Armata noastră — după cum spun comunicatele date — se află în poziții bune. Aci așteaptă sosirea de trupe germane, spre a luă atacul asupra dușmanului, sau spre a-i da o băraie bună, dacă el ar mai ataca armata Monarhiei. La tot cazul, în această parte încă ne putem aștepta la mari lupte în zilele viitoare.

În Sârbia, Bosnia și Hertegovina a fost mereu lupte în zilele trecute. Ofensiva Sârbilor, întreprinsă nu de mult în Slavonia și Bănat a fost respinsă înapoi cu mari pierderi, după cum spunem la alt loc al foii. De asemenea trupele noastre au ocupat mai multe bune poziții la Krupanje; dar Sârbilor totuși le-a izbutit a pătrunde, prin alte câteva locuri, în Bosnia și Hertegovina. Vor fi însă scoși și de pe aci, fiindcă trupale noastre luptă cu vitejie.

Luptele dintre Germani și Ruși încă s-au continuat. Armata generalului Hennenberg a înaintat pe teritoriul rusesc. În această parte a locului încă se așteaptă lupte mai mari, fiindcă Rușii ar vrea să pătrundă în inima Prusiei spre Berlin, iar Germanii vreau să înainteze în Rusia spre Varșovia și să se întâlnească cu armata noastră din Galiția, ca astfel să dea o bataie bună Rușilor.

Asupra celorlalte state nu sunt prea multe de spus. Italia și România stau mereu în neutralitate. Tot asemenea Bulgaria și Turcia. Din România s-au dus la Roma doi bărbați de frunte, profesorul universitar Istrate și I. Diamandi, fratele fostului ministru român la Roma. După-cum se știe, acești doi bărbați ar avea chemarea se lămurească mai multe lucruri între România și Italia, cu privire la politica lor viitoare.

După-cum se vede, războiul european decurge pe moarte și viață, astfel că e greu a prevedea sfârșitul. Dar să sperăm, că cauza noastră dreaptă va eși biruitoare, spre binele patriei și al neamului.

Luptele cu Sârbii.

În numărul trecut am publicat mai multe știri, cari spuneau, că Sârbii au făcut încercare să treacă pe teritoriul Monarhiei, în Slavonia și Bănat, dar au fost respinși de amatra noastră. Asupra acestor lupte s'a dat acum următoarea știre oficioasă:

„Despre încercarea cea mai nouă a Sârbilor de a începe ofensiva (atacarea) pe

teritoriul Monarhiei, în Slavonia și Bănat, încercare terminată cu desăvârșitaprăbușire a Sârbilor, la locurile bine informate se cunosc următoarele amănunte: În scurtă vreme, după ce divizia sârbească din Timoc a intrat în Monarhie la Mitrovița și a fost nimicită din partea trupelor noastre pe teritoriul dintre Ruma și Jarac, trupe regulate sârbești au intrat deodată pe mai multe locuri în Sirmia (Slavonia) și Bă-

nat, cu bande mai însemnate de comitații. Sârbii au trecut pela Obrenovaț, Progar, Pravo, Novoselo, Cupinovo și Ovcea-Grabovaț, prin punctele mai însemnate ale Savei, pentruca să năvălească în Sirmia. Tot atunci o trupă compusă din mai multe mii de soldați, aflători până aci în Belgrad, a trecut riul pela Ostruznița. Numărul soldaților sârbești năvăliți în Sirmia, face după rapoartele primite din loc oficios, cam 15

mii, socotite fiind aci și trupele neregulate. Trupele noastre de recunoaștere au constatat din primul moment înaintea trupelor sârbești, dar au așteptat, ca Sârbii năvăliți în Sirmia, întocmai cum s'a întâmplat și diviziunea Timocului la Mitrovița, să înainteze neîmpiedecați și să termine trecerea râului Sava.

Trupele sârbești au clădit pe două locuri poduri peste Sava, iar pe celelalte locuri, fiind apa mică, s'a făcut trecerea cu ajutorul bărcilor. Trupele sârbești, provăzute cu tunuri ușoare și cu mitralize, și de cari se ținea și o muzică de regiment, s'au concentrat la început neîmpedecate de nime, și au plecat în două coloane în direcția spre India. Trupele noastre au oprit pe cele sârbești în aceeași poziție, ca la Mitrovița-Rusna. Deodată s'a desvoltat o luptă dată cu mare îndârjire pe întreaga linie. După ce trupele noastre au primit întăriri dinspre Petrovaradin, lupta a luat o întorsătură nefavorabilă pentru dușman. Sârbii au suferit pierderi groaznice în urma focului deschis de artileria noastră. Prin o norocoasă operație de războiu, o parte a Sârbilor a fost tăiată cu totul dela linia de retragere. Toate încercările Sârbilor de a sparge linia noastră de bătae au fost zădărnice de admirabila atitudine a trupelor noastre. Soldații noștri au înaintat spre dușman cu vitejie rară. Trupele sârbești, cari au năvălit în Sirmia, au suferit o înfrângere mare. Numărul căzuților e foarte mare la Sârbi, și probabil că trece bine peste trei mii. Am făcut prizonieri mai multe mii de sârbi.

O altă știre oficială ne spune următoarele: „Precum se poate constata din comunicatele apărute până acum, deodată cu invasiunea sârbească, armata noastră principală a intrat în ofensivă în cealaltă parte a Sârbiei. Căci doară tocmai conștiența aceea a îmbărbătat pe Sârbi se treacă râul Sava, că greul armatei noastre e ocupat altundeva. Dar și puterile, mici în proporție, aflătoare la îndemână, s'au dovedit de ajuns din destul, ca se hotără și respingă îndărăt trupele atacătoare sârbești. Ce privește apoi ofensiva trupelor noastre, deocamdată putem se spunem se spunem numai atâta, că ea înaintează cu rezultat pe deplin corespunzător“.

Despre felul cum a înaintat ofensiva armatei noastre în Serbia, în zilele prime ale acestei săptămâni nu s'au dat comunicate mai de aproape, afară de următoarele:

Budapesta, 23 Septembrie. Oficial se comunică următoarele din cartierul general de războiu: Știrile, cari tocmai acum au sosit de pe câmpul de războiu cu Sârbii, lasă a se înțelege, că înălțimile spre vest dela Krupanje la granița dintre Serbia și Bosnia, nu departe de Lesniza au putut fi cuprinse de armata noastră, în urma unor lupte crâncene, cari au ținut mai multe zile. Că aici Sârbii au opus o mare împotrivire, e ușor de înțeles, ceea ce nici nu poate surprinde pe nimenea, având în vedere ținutul acela sârbesc (deluros și muntos etc.). De asemenea e de priceput, că pe când trupele noastre stăteau concentrate în luptă în acel ținut, — altor bande sârbești și muntenegrine le-a izbutit a pătrunde pe teritoriul nostru, prin alte câteva părți, unde noi am fost lăsat numai posturi de jandarmi pentru susținerea ordinii, Höfer, generalmajor.

Știri și telegrame sosite Vineri și Sâmbătă, în 18 și 19 Septembrie n.

Luptele Germanilor cu Francezii.

Budapesta, 18 Septembrie. Biroul telegrafic ungar comunică următoarele: Foaia „Pester Lloyd“ anunță din Berlin, ca linia de luptă de-alungul râului Marna (în Franța) se întinde tot mai mult. În decursul luptei de ieri le-a succedat Germanilor să respingă atacul Francezilor cu pierderi însemnate. Sorții luptei în desfășurare se va cunoaște peste două zile.

Budapesta, 18 Septembrie. Marele cartier german din Berlin comunică: Până 17 Septembrie seara, lupta ce se dă între râurile Aise și Maas încă tot nu s'a hotărât. Sunt însă anumite presemne, că puterea de rezistență a dușmului începe să slăbească. O încercare de a sparge și rupe armata germană, care încercase a fost executată cu mare bravură de Francezi, n'a izbutit în cele din urmă, deși trupele noastre, (germane) nu făcuse eforturi deosebite pentru această împedecare. — Centrul (mijlocul) armatei germane câștigă încet, dar sigur teren. — Înaintările încercate de Francezi din Verdun pe malul drept al râului Maas au fost respinse prin sîrguința trupelor germane.

Budapesta, 19 Septembrie. Din Berlin se comunică următoarele: Despre luptele în curs în Franța între Francezi și Germani s'au auzit unele amănunte. Corespondenții berlinezi de războiu spun, că cele mai crâncene lupte au avut loc la Soisson. La trecerea râului Aisne, care esudase (a ieșit din marea) în urma unor plozi mari, trupele franceze au fost luate la țintă din mai multe părți de artileria germană, care a făcut mari ravagii în rândurile franceze.

Luptele dintre Germania și Rusia

Berlin, 19 Septembrie. Pe câmpul de luptă din Prusia armata germană își continuă operațiunile în guvernamentul rusesc Sivalki. Unele trupe germane înaintează spre Osovieck.

Luptele din Galiția.

Despre mișcarea armatelor noastre în Galiția, nu s'a mai dat nici o știre de câteva zile. În schimb generalul Dankl a adresat către armata primă austro-ungară un ordin de zi, în care aduce soldaților laude pentru ținuta lor bravă dovedită în luptele cu Rușii ziua și noaptea, timp de două săptămâni.

„Deabia când Rușii — se zice în ordinul de zi — cari primeau zilnic noi întăriri, deveniră în cele din urmă de două ori atât de puternici ca noi, am încetat din demn propriu atacurile noastre, pentruca a fi înțelegem cu celelalte armate austro-ungare să continuăm lupta umăr la umăr. Reîntoarcerea noastră prin mlăștini și păduri a pretins deasemenea din partea voastră eforturi enorme. Grație însă tăriei și vâjșoșiei voastre ne-a succedat să împlinim și această chemare iar trupele rusești deabia au cucerit să vă conturbe retragerea. Armata primă neînvingătoare se află astăzi în pozițiile designate pentru ea“.

De încheiere Dankl mulțumește armatei pentru ținuturile eroice și dă expresiune convingătoare, că armata va fi și în viitor la locul ei spre binele patriei și gloria Maiestății Sale împăratului și regelui.

Duminică și Luni.

Luptele în Galiția.

Budapesta, 20 Septembrie. Biroul telegrafic de corespondență comunică următoarele:

Corespondenții de războiu stabilesc, că pe câmpul de luptă din nord (în Galiția) sunt în curs lucrările febrile pentru concentrarea și noua grupare a armatei noastre.

Luptele Germanilor cu Francezii.

Berlin, 20 Septembrie. Marele cartier major anunță din cartierul general, că la 19 Septembrie orele 9 seara starea luptei în Franța este în general neschimbată. În tregul front al armatelor anglo-franceze se în defensivă (apărare, retragere) în poziții întărite. Atacul în contra acestor poziții întărite, în mai multe linii după-olaltă, nu se poate face decât încet.

Atacul contra liniei de forturi dela sud de Verdun este pregătit.

În Alsacia trupele noastre stau de-alungul graniței la o mică depărtare de forțele franceze.

Berlin, 21 Septembrie. Marele cartier general anunță: Până în 20 Septembrie seara, orele 9, s'au făcut în unele puncte progrese în ca privește atacul nostru în contra armatei anglo-franceze. Orașul Reims se află în frontul de luptă al Francezilor. Suntem prin urmare nevoiți să răspundem focului de tunuri de-acolo și regretăm, că prin aceasta orașul va suferi. Am dat însă ordin, ca întrucât e cu puțință să fie smintită vertita catedrală din Reims.

În Vogezii de mijloc au fost respinse atacurile trupelor franceze la Senones și Saales.

Luptele Germanilor cu Rușii.

Berlin, 21 Septembrie. De pe câmpul de războiu din Prusia orientală se comunică: A patra brigadă de vânători ruși fiind detașată a fost bătută la 17 Septembrie lângă Augustov. Înaintând spre cetatea Osovieck au luat după o scurtă luptă localitățile Grason și Suezyczyn.

Germania nu cere pace.

Foaia nemțească din Berlin „Norddeutscher Allgemeine Zeitung“, în numărul său din urmă aduce știri răspândite, că Germania ar vrea pace. Numita foaie zice: „Știri din Washington (America) răspândite de agenția de publicitate Reuter (cancelarie unde se primesc felurite știri și telegrame pentru gazete) spune, că ministrul german din Washington ar fi spus, că Germania este gata a face pași pentru pace, dacă pământul ei nu va fi deloc știrbit de nici o putere. Știri de felul ăsta au ca scop să arate că Germania, cu toate învingerile ei neîncetate, e obosită de luptă. De fapt Germania nu se gândește în timpul de față să facă vre-o ofertă de pace. Germania urmărește un singur scop: acela de-a duce cu onoarea până la capăt războiul început cu așa ușurință în contra noastră (a Germanilor).“

Armata sârbească este disperată.

Sofia, 21 Septembrie. Din izvor bulgar se comunică, că dezertori fugiți din armata sârbească și ajunși în Bulgaria, povestesc următoarele lucruri despre armata lor: „Armata sârbească s'ar putea mai bine și să se apere mai bine dacă n'ar lipsi puștile. Diviziunea Timocului (care a fost înfrântă la Mitro-

vița) avea puști bune, pe când divizia Morava, care era ca armată de ajutor avea puști rusești vechi sistem Krimka. Armatei sârbești îi lipsesc și granate pentru artilerie. Armata sârbească este aproape de disperare. Toți soldații s-ar drea, dacă ar ști că armata austro-ungară nu le-ar face nimic.

Invingerile Germanilor contra Francezilor.

Berlin, 21 Septembrie. Marea luptă dintre Oise și râul Marne continuă cu înverșunare. Trupele franceze au încercat la început să învaluiască aripa dreaptă germană și apoi să o străbată, dar atacurile Francezilor au fost respinse. La mijloc Germanii ocupă poziții foarte bine întărite și pot înfruntă atacurile armatelor franceze și engleze, cari sunt cu mult mai superioare la număr. Armata germană nu a luat ofensiva (atacarea), așteptând ca trupele franceze să se ostenească bine prin dese și repetatele lor atacuri. Trupele germane ocupă acum poziții bine întărite prin aducerea de noi trupe. De patru zile comandantul armatei germane nu se mai îndestulește cu defensivă (apărarea), ci a început și cu ofensiva (atacarea), mai cu seamă în partea centrală, unde crede că o să-i bată pe Francezi.

Marți și Mercuri.

Vitejia Românilor.

Budapesta, 22 Septembrie. Biroul telegrafic ungar comunică între altele: Corespondenții de războiu desmint svonorile tendențioase din izvor englez, despre ținuta soldaților aparținători naționalităților din Monarhie, înșirând luptele eroice ale acestora și camaraderia lor între olaltă plină de momente emoționante.

Se scoate la iveală cu deosebire, că regimentul 64 de infanterie, aproape întreg românesc, a luptat excelent la Grodek, iar regimentul 41 din Bucovina a obținut 40 medaili de vitejie.

Luptele cu Sârbii.

Budapesta, 23 Septembrie. Corespondenții de războiu comunică, că armata noastră înaintază în Sârbia în ofensiva energetică pentru a constrânge armata principală sârbească la o luptă hotărâtoare.

Luptele Germanilor cu Francezii.

Budapesta, 23 Septembrie. Marele cartier general din Berlin comunică oficios: În 21 Septembrie între orele 9, au fost luate de trupele noastre înălțimile întăzite dela Craonelle, iar înaintând spre orașul Reims, care arde, a fost ocupat Bethenyville.

Atacul în contra fortificațiilor spre sud de Verdun a trecut victorios marginea ostică a cotei Lorraine, apărată de corpl 8 de armată francez. Un atac francez din frontul de nord-ost al orașului Verdun a fost respins.

De altfel lupte mai mari nu s'au dat în cursul zilei de azi.

Pe câmpul de războiu franco-german continuă ploile marif în urma cărora riurile au ieșit din matcă.

Neutralitatea Americii.

Președintele Wilson al Statelor-Unite a rostit zilele trecute o mare vorbire, în care — după cum anunță biroul telegrafic ungar — atrage atențiunea poporului american, ca să păstreze neutralitatea. America își va împlini chemarea, dacă va rămâne nepărtinitoare

și sinceră și dacă va păstra legături prietenești cu toate statele beligerante. America este doar locuță de numeroase diferite popore, prin urmare nu e permis să nutrim simpatii sau antipatii deosebite față de nici un stat. Președintele Wilson și-a încheiat discursul, declarând că poporul american este națiunea păcii și că va dovedi o ținută nepărtinitoare, pentru că la timp potrivit să mijlocească tratativele (constăturile) de pace și să prezente propuneri în vederea încheierii păcii.

Schimbări în armata germană.

După cum se anunță din Berlin în zilele trecute au avut loc mari schimbări în corpul generalilor germani. Ca motive ale acestor schimbări sunt prezentate parte cazuri de îmbolnăvire, parte interele superioare ale operării armatei. Schimbările întâmpate sunt următoarele: În locul generalului îmbolnăvit Hausen a fost numit general-comandant generalul de cavalerie Einem, iar în locul acestuia a fost numit de comandant al corpului 7 de armată generalul de infanterie Klac. Generalul de artilerie Schubert, care era comandantul de până acum al corpului 17 a fost pus în disponibilitate (afară din serviciu) și în locul lui a fost numit generalul Stein. În locul generalului de infanterie contele Kirchbach, rănit, a fost numit comandant al corpului 10 de armată generalul de infanterie Eben.

Principele George al Sârbiei rănit în luptă.

Principele George al Sârbiei a fost rănit într-o luptă dată zilele trecute, de un glonț care i-a pătruns lângă șira spinării, ieșind la partea dreaptă.

Știri și telegrame

sosite până Joi seara la încheierea feii.

Comunicat din cartierul general.

Budapesta, 23 Septembrie. Bin cartierul general de războiu se comunică: Pe câmpul de războiu cu Rusia nu s'au mai dat lupte, afară de unele atacuri de ale artileriei. Trupele noastre se află însă bine, pe lângă tot timpul rău, ce ține de prezent.

În Sârbia trupele noastre luptă cu cea mai mare încordare, iar rezultatul este, că noi am cucerit unele poziții de luptă foarte însemnate. În aceste lupte am cuprins și tunuri. Höfer, generalmajor.

Flota franceză în Marea Adriatică.

Budapesta, 24 Septembrie. Flota franceză a apărut Sâmbăta trecută, înainte de amiază, pe Marea Adriatică înaintea portului Bocche di Cattaro (pe malul mării de către Dalmația) și a pușcat timp de un cias asupra întăriturilor portului, cu tunuri de cele mai grele. În acest timp a nimerit de trei-ori și a rănit un canonic. După aceea a porțit spre Lissa, a puscat asupra stațiunii Sema și turnul de veghe, rănind două persoane. Altă pagubă n'a făcut. Grosul flotei a operat până la 5 ore după amiază înainte de Lissa, iar după aceea a plecat în direcție sud-vestică. La reîntoarcere au pușcat și turnul de veghe dela Pelagosa.

Flota germană a scufundat trei crucișatoare engleze.

Berlin, 24 Septembrie. Se confirmă oficios ca un submarin german (vapor mic ce umblă pe sub apă) au scufundat trei cruci-

șătoare engleze „Aboukir”, „Hogue” și „Crossy”. Vaporul englez „Tathfinders” încă a fost scufundat de un submarin.

Berlin, 24 Septembrie. De pe cele trei crucișatoare engleze, cari au fost scufundate sau înecat 1700 de inși, iar 563 au scăpat. Submarinul german a sosit iarăși într'un port german.

Știri diferite.

— Din orașul Königsberg (Prusia de est) se anunță, că universitatea de acolo a conferit (dăruit) generalului Hindenburg, comandantul armatei germane care se află în luptă contra Rușilor, titlul de doctor de onoare.

— Din Roma se face cunoscut, că Crucea Roșie japoneză a trimis în Rusia un spital cu 200 de paturi.

— Lordul englez Beresford a ținut zilele trecute o vorbire la Leeds, unde a spus: Fiecare vapor german trebuie scufundat. Fiecare port german trebuie ruinat. Fabricile lui Krupp (unde se fac tunurile) trebuie aruncate în aer, iar canalul dela Kiel (prin care canal vapoarele germane pot trece din marea ostică în marea nordică sau întors) să fie dăruit Danemarcei.

— Tarul Rusiei a dăruit regelui Belgiei și principelui de coroană al Serbiei ordinul (medalia) Sfântul George. Acest ordin se dă numai pentru merite militare.

— Președintele Poincaré al Franței a dăruit șefului statului major japonez, Hasegava, crucea legiunii de onoare.

— Împăratul Wilhelm al Germaniei a decorat cu coroana de fier și cu crucea de cavaler al ordinului Albrecht pe prințul de coroană George și prințul Frideric Cristian al Saxoniei.

— În lupta dela Rawaruska a căzut și sublocotenentul (leatnantul) în regimentul 15 de dragoni, Herberth de Hötendorf, fiul de 21 de ani al șefului statului major austro-ungar.

— Generalul sârb Stepanovici a fost numit generalisim (comandant suprem) al armatei sârbești.

— La Italia nu mai pot călători străinii, decât cu pușaport în toată regula, pe când până acum autoritățile italiene nu cereau nici un fel de pușaport.

— Generalul german Friess, care a fost grav rănit, într-o luptă cu Francezii, s'a sinucis (omorît) de mâhnire, că a fost luat prizonier de către Francezi.

— Imprumutul, pe care Franța voia să l facă în America, n'a izbutit. Brian, ministriul de externe al Statelor-Unite, a declarat, că în cazul dacă bancherii americani ar da împrumut vre-unuia dintre beligeranți (luptători), aceasta ar însemna ca Statele-Unite nu respectează neutralitatea. Din cauza aceea târguile pentru împrumutul Franței au fost întrerupte.

— Din Constantinopol se anunță, că Franța a început expulsarea (scoaterea din țară) a Turcilor.

— La un gimnaziu din Ellwangeu în Württemberg (Germania), s'au început prelegerile în toate clasele, afară de clasa a 8-a, căci toți elevii din această clasă au plecat în războiu.

Cine sunt cazacii?

Despre acest fel de soldați rusești, cari sunt atât de mult pomeniți și pe la noi, foaia venească „Die Zeit“ scrie următoarele:

Un popor războinic al Rusiei. Cuvântul „Cazac“ înseamnă »luptători liberi«. Ei sunt de viață slavică și aparțin religiei ortodoxe. Odată erau neatârnați și purtau lupte sângeroase cu Polonii, cu voievozii români, dar mai alții cu Rușii. Pe la mijlocul veacului al 18-lea, copleșiți de puterea acestor din urmă, Cazacii au fost siliți să-și plece capul și să se supună forței rusești. Au mai înscenat și de aci înainte câteva răscoale, dar au fost pedepsiți cu asprime. Urmarea a fost, că din dușmani ce erau, Cazacii au devenit cei mai mari prieteni și apărători ai Rusiei și ai Țărilor, de câte ori s'au ivit războaie ori revoluții în sinul imperiului rus. Popoarele mărginașe aveau frică de ei și dușmanii se gândeau mai întâiu la Cazaci, când voiau să atace Rusia.

Poate singur Napoleon I. n'a ținut seamă de puterea acestor războinici sau n'a cunoscut-o în deplinătate, când a făcut la 1812 pornirea militară în Rusia, la Moscova. Cazacii au contribuit mai mult de s'a nimicit atât de cumplit puternica și mândra oaste franceză. La spulul Țărilor Cazacii s'au aruncat cu furie și sălbătăcie asupra francezilor, nimicind cu cruzime chiar și pe acei stețeni, cari aparțineau statului militar, cum erau furnizorii, vizitii etc.

S'au dus pomina în Europa de atacurile repetate cu căii lor mici, dar dreaptă și răbdurii, și de atele lor crudele.

Acest eveniment (intâmplare) a stors admirația în poporul rusesc și a Țărilor. Cercuții Curții au început să se intereseze mai de aproape de viața acestor călăreți viteji și credincioși, și-au organizat an de an în privința militară, ofițerilor li s'a dat o cultura mai alasă. Mulți din Cazacii au fost colanțați pe moșii, pe la frontierele răsăritene ale Rusiei, cu scopul de-a apăra țara de navălișirile hordelor din Asia.

Cazacii au luat parte la războaiele moderne ale Rusiei. În războiul româno-ruso-turcesc dela 1877—78, au fost puși sub comanda lui Gurco și Scobelew. Aceștia au trăit mai mult timp în țara Cazacii, erau generali vestigi și populari. Cazacii au făcut sub conducerea lor multe bravuri.

În războiul ruso-japonez din 1904—05 și această armată — Cazacii, afară de un număr mic au luat parte (n'au voit) să ia parte la luptele din Asia. Și-au motivat ținuta lor cu aceea, că nu există în armata rusească generali, care să poată

dirija cu succes o masă atât de mare de călăreți, cum au știut să facă odinioară acest lucru Gurco și Scobelew.

Se pare însă că informația nu e adevărată. Dacă Țarul »părintele« Cazacilor ar fi dat ordin de mobilizare și pentru ei, nu rămânea nici un singur Cazac acasă, pe Don, pe Volga sau pe plaiurile Ucrainei.

Mai ou puțină e, că Țarul temându-se de o răscoală a Polonilor voia să aibă la îndemână contra lor pe Cazaci, cari după cum se știe, sunt mari meșteri în a sugruma cu iuțea și cruzime orice răscoală.

Despre generația actuală a Cazacilor, mai cu seamă despre călăreți, cunoscătorii acestu popor de stepe spun, că nu mai poata desvolta vechea vitezie în luptele deschise. Abia se pot folosi cu succes în lupte mai mici și ca avantposturi. Dar există și Cazaci infanteriști, Cazacii din Cuban, cari sunt mult lădați pentru curajul și vitejiile lor în războaie.

Cazacii-călări sunt înarmați înafară cu carabine, cu câte o lance uriașă, iar Cazacii din Caucaz au în loc de lance, un pumnal lung de felul Cerchezilor. Ei nu poartă pinte și își dreseză fara fără frâu călușii lor blânzi, cu un biciu scurt, numit Nagaica.

Cazacii au mare îndemânare în purtarea acestor bicluște chiar și față de oamenii »rebeli«.

Escadronalele de Cazaci, numite »sotnie«, nu pres fac impresie bună în ce privește uniforma, fiindcă fiecare Cazac e obligat a si-o pregăti din mijloacele sale proprii și a-și procura și îngrijii separat cazul de războiu. În schimb statul îi provide cum am amintit, cu moșii, unde se fac plugari și pe încetul se instrăinază de indeletnicirile strămoșesti, de-a cultiva armele și și a trăi în hârșeli nesfârșite.

În afară de Cazacii de la țară, se înrolează unii la regimente, în diferite orașe. În Petersburg și Moscova sunt regimente separate, de garda alcătuite numai din Cazaci.

După origine sunt Cazaci de Don, (116 sotni), de Cuban (infanterie, 70 de sotni), de Ural, de Volga, Amur etc. Porturile naționale și datinele și obiceiurile le sunt deosebite, după ținuturi.

În general Cazacii în timp de pace nu e om rău sau crudel. Dar în războaie e voinic cu cetățeni statului da mare și maltrabază dacă nu se supun voinței lui. E un mic despot, care se dădă a secesi la mari excese. Scăderea această e veche, a ramas din moșii-strămoși, când stapă-

nea în Europa dreptul pumnului. Conducătorii Cazacilor se silesc în timpul mai nou să stărpească acest abuz neiertat, dar rezultatul silințelor de până acum e neînsemnat.

Pentru ajutorarea celor lipsiți.

Pentru familiile lipsite ale soldaților chemați la arme, respective pentru »Crucea Roșie« (care îngrijește de cei răniți în războiu), s'au făcut din 8 până la 16 Septembrie n. c., de-a dreptul la bănci, ori prin redacțiuni următoarele contribuiri în Sibiu:

La »Hermannstädter Sparkassa« au depus: Jul. Dengel, apotecar 10, Corpul funcționarilor dela Comitat 58-28, Două surori 20, Michael Arz Kaufann 10, Katharina Kosilko w 6, Berta Leonard Luise Vagner 20, Herm. Horedt, director 20, Societatea de îmblătit Tălmăciu 20, Emil Neugeboren, deputat dietal pentru Septembrie 20, Wilh. Stenzel, cassier în pens. 50, Personalul cercului silvanal Noerich 17-40, oficiul silvanal Sebeșul sășesc 2.28, Societatea »Kriegstisch« de a restaurațiunea Niedlich 42, Clubul »Flick Flock« 100, Carl Wultschner 20, Lina Radulovic soție de major 300, Corpul învățătoresc dela școala ev. de băieți 20-86, La olaltă 756 cor. 82 filleri.

La filiala băncii comerciale au depus Corpul profesoral dela școala de stat pentru fete 7-65, Funcționarii de stat 78-49, Personalul judecătoresc dela cercul din Sibiu, Saligto și Noerich 56-44, Julius Petrisyn, secretar 50, Albert Szilágyi, comisar de finanțe 0-90, firma Bihály, Neumann u. Comp. 100, Schoppen-Gezelschaft (Unger) 10-40, Joh. Badilla preot în Orlat 20, La olaltă 323 cor. 88 filleri.

La »Bodenkreditanstalt« au depus: Wilhelmine Weiss și Hermine de Zimányi 40, Iulie Sigerus 10, Colecta damelor dela cafeaua de Luni 20, Societatea de Marți senru rata II. 50, Gust. Stueblich și fiul 50, Senra Germania 40, Sam-Wolff și fiul 50, Albert Bordon, funcționar de bancă 20, Herta de Kessegie 10, F. W. 10, Erna Kaunz nobil de Tannenried în amintirea iubitelui ei soț mort pe câmpul de luptă Walter Kaunz nobil de Tannenried, locotenent 50, Dr. Heinz Brans h, director în pens. 20, Moritz Ackner senator 20, Reuniunea de înmormântare a măce-lariilor 200, Ad. Fabrijus 20, Luise Knopp 10, Doamna colonel Popist 50, dșonra Schuster 2, Victor Drottloff 20, Karl Kausmann 10, I. V.

FOIȘOARĂ

Doine.

Din Cața.

Vai săraci catanele,
Cum se duc cu armele.
Și să duc mai tot cântând,
Maicele rămân plângând.

Sabie scaldată 'n sânge,
Taci mândruța nu mai plânge,
Că noi mergem să luptăm,
Țara să ne-o apărăm.

Iar când sună dobele,
S'adună catanele,
Și să încep luptele:
Mor bietii cu sutele.

Căpitanu le vorbește:
Luptați voinici vitejește,
Că suntem incunjuțați
De Rușii cei blestemați.

De-ar da bunul Dumnezeu
Sa fie pe gândul meu:
Toti dușmanii să pierească,
Țara noastră să 'nflorească.

Cântece din războiu.

Foaie verde ca iarba
Scrisăiu din Galiția.
Frunză verde de săcară:
Plecaiu cu trenul din gară:
Dinineța până 'n zori
Gemea trenul de feciori.
Patru zile ne-am tot dus
Fără să găsim vr'un Rus.

Luni fu o săptămână
N'am lăsat pușca din mână.
Ne-am tot dus ziua și noaptea,
Ori pe viață, ori pe moarte.

Intr'o Luni de cătră sară
Veniau gloanțele cu sfială.
Iar Marți am intrat în foc:
Veniau gloanțele potop.
Dar și noi pușcam într'una,
Că mergeau gloanțele una. Cădeau
Cădeau Ruși, cădeau și-ai noștri,
Erau cu miile morții.

Trecu zile, săptămâni,
Că luam curechiu 'n mână,
Să mâncăm, să nu murim,
Iar pe Rusu să-l răsbim.
Luptam alături de moarte,
Prin roiuri de gloante aspre.

Dar într'o zi însemnată,
Intr'o Vineri dimineață,
În făcutul zorilor,
Pe câmpul durerilor,
Unde vream să ne 'ntălnim
Ca berii că-i sdrobim, —

Auzii un glonț turbat,
Ca un șerpe veninat.
Vine-un glonț de cositor,

3, Josef Boch 10, Clubul de Vinerea 10, Vecinătatea din strada Margareta 5, Carl și Iulie Pissel 20, Firma M. Vogelsang 50, Colecta între comitetul Reuniunii gen. de ajut. a bolnavilor 20, Philipp Menning în Viena 5, La olaltă 835 coroane.

La „Albina” au depus: Dr. J. Jancu, medic 20, Institutul de credit și economii „Lumina” 100, Nicolae Ivan, asesor consistorial 20, Dr. Ioan Fruma, avocat 20, Nicolae Borzea protopop în Făgăraș 20, Demetriu Comșa, profesor 20, Dr. Nicolae Ittu medic 30, Paul Muntean c. și reg. colonel în pens. 10, Demetriu Vulcu director de bancă 30, Dr. Eugen Piso, avocat 50, Eugenia Dr. Turcu 20, Titus Turcu 10, Emil Turcu 10. La olaltă 360 coroane.

Suma conspectului acestuia cor. 2.275.70

Sumele arătate mai înainte cor. 42.735.82

Suma totală la 19 Sept. cor. 45.011.52

Pentru diferite scopuri dat cor. 35.000—

Rămâne suma . . . cor. 10.000.52

și anume la: Sparkassa 4809 cor. 99 fil., la banca comercială 447 cor. 82 fil., la Bodenkreditanstalt 4140 cor. 29 fil. și la Albina 613 cor. 42 fil. La olaltă 10.011 cor. 52 fileri.

Rezultatul colectei de până acum, care a dat suma de peste 50.000 coroane, e o dovadă frumoasă despre binevoitoarea jertfă a populațiunii din orașul nostru. Cu toate acestea, se repetă și acum rugarea pentru nouă contribuiri, fiindcă cererile de ajutoare sunt multe și acolo unde e o elipsă trebuie să se dea ajutor sub orice împrejurare. Vor mai fi desigur mulți cetățeni ai acestui oraș, cari pot jertfi câteva coroane pentru acest scop nobil. Voinicii soldați luptă și pentru noi, de aceea noi încă trebuie să facem totul, spre a le ușura existența familiilor lor.

Mulțămită publică.

Doamnele Ana Dr. Moga și Valeria Dr. Beu, membre în comitetul societății Crucea roșie, au inițiat o colectă în favorul stațiunii de alimentare dela gara din Sibiu, unde soldații vulnerați, sosiți de pe câmpul de luptă, primesc o mică gustare. Au binevoit a contribui: Excelența Sa mitropolitul Ioan Meșianu, Parteniu Cosma, institutul Lumina, Dr. Vasile Preda și firma N. Nádassdy câte 20 cor. Dr. Octavian Rusu 15 cor. Dr. I. Fruma, I. I. Lăpădat, funcționarii Birăriei generale de asigurare, Alexandru Lebu, Dr. Aurel Millea, Dr. Eusebiu Roșca, Dumitru Vulcu, Ioan de Preda, Dr. Eugen Piso, Ana Mihăilțian, Minerva Brote, firma Vasile Ban, firma N. Bratu (Tipegrafia Poporului), Hareti

Candrea, Dr. Lucian Borcia, căpitanul Costi Popovici, Dr. Ilie Iancu și Dr. Ilie Beu câte 10 cor. Felicia Rațiu și Virginia Dr. Ittu câte 6 cor. Dr. Harion Pușcariu, Catinca Bârseanu, Elena Dr. Isacu, Ana Dr. Moga, Iustina Dr. Sândeian, Letiția Dr. Bologa, Nicolau Ivan, Ion Mihaiu, Elena Dr. German, Iohana Moldovan, Elena Jantea, firma Aurel B. Grün, Paula Roth, Dr. Eugen Meșianu și Dr. Ioan Garoiu câte 5 cor. doamna Helberg născ. Georgescu, Ioan Droc și Maria Bota câte 4 cor. Dr. G. Prcca, Lazar Tritean, Dr. I. Stroia, Dr. At. Marienescu și domnișoara Dunka câte 3 cor. Sofron Roșca, Dr. Virgil Cioban, Ioan Hontea, Dr. P. Roșca, Aurel Pop, Iosif Lissai, Ioan Vătășan, C. Pop, I. Enescu, Dr. Valeriu Ghibu, D. Câmpian, P. Lucuța, T. V. Păăcțian, Elvira Baroceanu, Eug. Vancu, I. Peirașcu, Ioan Radu, Caljope Boiu, Helena Demian și Candid Popa câte 2 cor. Dragomir, V. Tordășanu, indescifrabil, indescifrabil, Elena Hocman, C. Popescu, N. N., Dr. I. Ivan, Dr. Mateiu, Georgescu și I. Roman câte 1 cor. indescifrabil 50 fileri, N. N., și M. N. câte 20 fileri. În total s'a contribuit suma de 460.90 cor. Colecta se continuă. Despre felul cum s'a întrebuitat suma colectată, se va da samă mai târziu.

Sibiu, 14 Septembrie n. 1914.

Din incredințare: Dr. Ilie Beu, medic.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 24 Septembrie n.

Pentru soldații români. Ni se trimite spre publicare următoarele: „O pildă frumoasă despre iubirea de patrie și despre gândirea sa nobilă a dat un cetățean din Viena, care nu vrea să fie numit, trimițând oficiului de ajutorare al armatei de pe lângă ministerul de războiu suma de 1.000 coroane, cu scopul, de a fi împărțită din ea în formă de premii, soldații sau subofiterii de naționalitate română, cari se disting în mod deosebit pe câmpul de războiu. Donația aceasta marimimoasă și patriotică la tot cazul va îndeamnă pe soldații români, cari luptă cu vitejie pe câmpul de războiu, ca întrecându-se întrecăltă să lupte cu neînfrântă bărbăție și vitejie!!

Pentru răniți în spitalele din Sibiu, Budapesta, Viena, Klagenfurt, Graz, Komarom etc. le-am notat și le trimitem regu-

lat deacum înainte până la alte dispoziții. Bine înțeles, de prezent avem prin spitale mii și zeci de mii de răniți români, cărora nu le putem trimite la fiecare câte-o foaie, ci cel mult câteva exemplare la un spital. De aceea ne adresăm către feciorii noștri cu observarea, ca după ce au cetit odată foaia să o dea îndată mai departe, din mână în mână. În felul acesta o foaie ajunge pentru mai mulți inși. După cetire să nu o pună nimenea „sub perină”, după cum am auzit că s'a întâmplat chiar la noi în Sibiu, unde de pildă, numai în două spitale (la școala de cadeti și în spitalul de rezervă din cazarma artileriei) dădusem Dumineca trecută câte 10 exemplare, iar la o zi după aceea am auzit plângeri, că n'a văzut nimeni o foaie.

Dacă feciorii noștri nu dau foile mai departe, unul la celălalt, atunci ar trebui să le trimitem cu miile, un lucru care nu se poate sub nici o împrejurare. Noi nu putem trimite la spitalele din afară mai mult de 1—2 exemplare, iar la cele din loc am dat câte 10 bucăți, afară de cele dăruite de alte persoane. Ne adresăm însă și cancelariilor dela spitale, cu observarea, ca să împartă regulat foile cerute și trimise, fiindcă cunoaștem și cazuri de acelea, că foile au stat aruncate în cancelarie. Pentru așaceva nu avem ziare de dat, iar de unde vom auzi că s'a întâmplat astfel de lucruri, o să le oprim îndată. Credem, că va fi mult de lucru prin spitale, dar pentru rânduirea lecturii de cetit totuși trebuie ca încă să fie o împărțea oarecare, ce trebuie și urmată cu strictețe. Altcum nu are înțeles a cere foi gratuite — cari, chiar în timpul de față, costă atâția bani scumpi, — iar după aceea să zăcă prin cine știe ce cancelarie.

Spre orientare abonaților, cari primesc și ediții speciale, — facem cunoscut, ca în săptămâna aceasta n'am scos nici o astfel de ediție, fiindcă nu s'au ivit întâmplări mai de seamă la începutul săptămânii, iar după aceea s'a apropiat timpul când scoate n foaia cea regulată.

Cât timp va ținea războiul? Foaia „Az Est” (Seara dela 23 Sept.) din Budapesta publică o știre din foile italiene, cari au luat-o din foile franceze. E vorba de întrebarea: Cât timp va mai ținea războiul? La această întrebare a răspuns o anumită doamnă franceză Thebes, care să ocupă cu

Mă lovește într'un picior,
Tocmai prin piciorul drept.
Când tă pui mână . . .

De la 8 de dimineață,
Dela opt de dimineața
Până la doi într'amiază,
Zăcui într'un șanț pușcat,
Cu sânge amestecat.
Dar mi-am legat ranele,
Negăsind spitalele!

Veniau gloanțele de tun
Ca și-un balaur nebun,
Iar unde să explodea
Nimica nu rămânea.

Foicică de cicoare
Rana la picior mă doare
Vai Rusule blestemat
Că-n mare rău m'ai băgat.
Galiție țară amară,
Nu vreau să te mai văd iară.

Luca Cioran din Cărpeneș.

Versul tunarilor de cetate.

Foaie verde de colic,
Iar am început a scrie.
Eu apuc condeiu-n mână
Și suspin dela inimă,
Ba le scriu din pont în pont,
Toate după cum au fost.
Foaie verde trei granate,
Noi tunarii de cetate,
Când începem a ne bate
Dușmanul nu mai străbate.
Că noi pușcăm cu granate
Din oțele ferecate.
Și unde granatul pică
Piatra 'n munte o despică.
Iar când pușcăm cu șrapnele
Pământul sună a jele.
Că șrapnelul unde cade
Pământul și piatra arde.
Noi luptăm ziua și noaptea,
Tot alătura cu moarte.
Ne luptăm adevărat,
Pentru neam, pentru 'mpărat,

Răbdăm lupte sângeroase
Pentru neamul nost de-acasă,
Și pentru a-i noștri copii
Ce-au rămas de noi pustii.
Când de-acasă am plecat
Soția mi-a cuvântat:
„Mă lași, soțul meu iubit,
Că grea poruncă-ai primit,
Copiii ți-i părești,
De mine te despartești.
N'auzi copiii? — se vaetă,
Că rămân fără de tată,
Și fără pâne pe masă,
Nu-i cine să-i miluiască”.

— Iubiți părinți și soție,
Dumnezeu e sus, vă ție, —
Eu atunci le-am cuvântat
Și mâna cu ei am dat.
Nu mai plângeți, nici oftăți,
Lui Dumnezeu vă rugăți.
Și io-s trist și necăjit
De porunca ce-am primit.
N'am ce face sunt silit,
La poruncă de 'mplinit.

profețiile (găcitul) în viitor. Această femeie a profetizat și în primăvara anului trecut, că în vara anului 1914 toate popoarele din Europa se vor lupta unul contra celuilalt. A mai spus apoi, că Papa Pius al 10-lea va muri îndată la începerea războiului. — Profetia doamnei Thebes despre sfârșitul războiului a apărut în foaia „La France” și e următoarea: »In 29 Septembrie împăratul Wilhelm al Germaniei va dispărea în mod dramatic, In 4 Octombrie va fi revoluție în Berlin, iar la 1 Noembrie se va încheia pacea».

Foaia franueeă „Figaro” de asemenea să ocupă cu profetiri. Această foaie comunică unele date cu privire la războiul de față scoase din cartea tipărită la 1600 de vestitul scriitor Paladan, care între altele zice: „Marele războiu se va sfârși pe câmpiile Vestfaliei (un ținut german) cu totala nimicire a Germaniei. Va fi grozavă lupta din urmă, la care vor lua parte armatele a șapte națiuni. In lupta aceasta vor cădea atâția oameni, încât trupurile lor, prăvălindu-se în ape, le vor scoate pe acestea din alvia (matca) lor. După bătăie va fi foamete și boală epidemică, care va nimici pe mulți și d in ceice au mai rămas în viață”.

Dăm și noi aceste profetii, după foaia ungurească, ca o curiozitate a timpului. Dar încolo nu li se poate da nici o importanță deosebită. Se văd doar cât de colo gândurile franțuzești.

Oprește. Din partea magistratului orașenesc al Sibiiului se aduce la cunoștință publică, că pe baza ordinațiunii Nr. 6586—1014 a ministrului de interne, e oprit a da beuturi spirtoase nu numai soldaților ce merg în războiu, ci și celor ce se întorc din războiu, răniților, cum și tuturor soldaților în călătorie. De asemenea e oprit a da soldaților poame necoapte.

Aviația în România. Joi seara în a primăvara trecută, după ce se înoptase, distinsul aviator român căpitanul Andreu Popovici, a făcut la Cotroceni primul zbor de noapte, cu ajutorul unor mine luminoase, inventate de Calus. Curajosul pilot având do pasager de inventat, rut Calus, s'a ridicat cu aeroplanul «Bristol» îndreptându-se spre cupole. La întoarcere dela o înălțime de peste 500 metri deasupra aerodromului, d-l Calus a lăsat să cadă o mină, care a explodat imediat făcând o lumină vie, ce se coborâ încet. După un scurt timp dălu drumul și celei de-a doua mină, care exploda deasemenea, lumi-

nând câmpul de o rază de 2 kilometri. Mulțumită acestor lumini, pilotul a putut coborâ, aterizând perfect (dânduse jos foarte bine) ca și în timpul zilei. D-l căpitan Popovici fiind întrebât de rezultatul experienței s'a declarat foarte mulțumit. S'a do edit că importanța acestor mine pentru recunoașterile de noapte este foarte mare. La aceste experiențe de un deosebit interes au luat pa te numerosi aviatori români.

Stricarea sîrmelor telefonice și telegrafice. sau a obiectelor aparținătoare lor, fie cu voie sau fără voie, precum și orice neglijare, în urma căreia s'ar rupe sau întrerupe folosirea lor, — formează delict, care pe baza ordinațiunilor escepționale în vigoare se pedepsește cu închisoare până la cinci ani și amendă în bani până la 4000 cor., asupra cărei împrejurări se atrage atenția publicului din partea *căpitanului de poliție al orașului Sibiu.*

Un mare foc a nimicit Sâmbăta trecută moara Elisaveta din Budapesta. Moara constă din o clădire cu șase etaje (rînduri). Au ars 24 vagoane de făină și 450.000 de saci.

Plătirea despăgubirilor pentru cui și celelalte obiecte de transport luate pentru miliția s'a început în zilele trecute. Cu privire la ceice pot primi bani pentru aceste despăgubiri, s'a dat o nouă ordinațiune, in care se zice între altele: Dacă înștiințarea trimisă dela poșta (asignațiunea casei de păstrare pestano), asupra sumei de despăgubire, nu se poate predă adevăratului îndreptățit sau reprezentantului său legal, din motiv, ca acela se află la armată și lipsește de acasă, iar pe altmeeee încă nu a plenipotențiat (îndreptățit prin hârtie legală, la ridicarea banilor, — atunci asignațiunea poate fi predată și soției, părinților și copiilor majoreni ai celui dus. Dar numai atunci, dacă persoanele sus-numite poartă mai departe afacerea sau gospodăria celui îndreptățit. Sumele de despăgubire, plătite în înțeleșul ordinațiunii de mai sus, la mâna soției, a părinților sau a copiilor, se consideră ca plătite în persoană la mâna celui despăgubit.

Vitejia unui soldat român. Despre Vitejile unui adevărat pui de român „Drapelul” scrie următoarele: „Un tânăr avelt (voinic) în vârstă de 23 ani și în a 11-a lună de cătanie a plecat la războiu ca simplu tunar (fără grad) al regimentului de honvezi-tunari din Lugos și a venit z lele acasă ca sergent (șilar), conducând un convoiu de prizonieri ruși. Flăcăul acesta s'a prezentat în redacția z arului „Drapelul” din Lugos cu șapca și pantalonii dela un ofițer de cazaci. A adus cu el și un număr al ziarului ungureș „Szegedi Napló” în care se povestește desare vitejile lui și ale soților săi Ioan Hozan, F. A meian, Ioan Flămându și Ioan Coloroiu, toți dela regimentul de honvezi-tunari din Lugos. Vitor Bircea — ca așa îl chiamă pe viteazul flăcău. — călărind dela Busanawaky la 25 kilometri depărtare singur, a dat 8 cazaci de el, cari l'au primit cu o ploaie de gloanțe. Bircea s'a trântit la pământ, preficându-se mort și apoi pe neobservate s'a târit pe brânci după cazaci, cari ajunși într-o pădure s'au culcat. In cetinel s'a ap oplat de ei, le a luat armele și deșteptându-i i-au declarat prinși. Aducând el în tabără singur 8 cazaci, a fost îndată înaintat la gradul de sergent. In alt rând a dat in o pădure de dușmani. S'a strecurat la ai săi ca o pisică și venind înapoi cu ajutor, i-a prins pe toți, — 39 de inși, — cari tocmai dormeau și i au adus în tabără cu eu cai cu tot. După ce a adus acum prizonierii ruși la Cașova a venit la regimentul său la Lugos, de unde se înapoiază iarăș pe câmpul de luptă galițian, „ca să mai pună mâra pe vr'o căpitan”. Voinicul Bircea, când să plece se oprește lucră odată în ușe zicând: „Dar vă rog să scriși

la gazetă, *ni-s Român din Vărădia*, căci ce dela foaia ungu cască din Segedin n'au voit să pună aceasta in foie”!

„Vitejia” unui soldat jidan. Foaia ungurească »A Világ« (Lumea) scrie următoarele lucruri despre ciudata întâmplare a unui soldat jidan: Ofițerii răniți de pe câmpul de luptă din jurul Lebergului povestesc interesanta pățanie a soldatului jidan Kobi Kohn, care singur a prins 20 de Ruși in felul urmator: Când lupta etă în toiul cel mai mare, Kobi ce-a făcut, ce nu, destul să rătăcește de trupa lui și ce toată dorința ce o avea de a se întoarce iară între ai săi, sârmanul nu mai știe calea. N cunoscând locurile pe-acolo s'a înarmat Kobi cu o porție strașnică de curaj și a pornit-o singur pe câmpiile pustii ale Galiției. Deodată vede că înaintea lui se ivesc douăzeci de soldați ruși Bietul Kobi tremurând de mânie a început să le trimeată soldaților ruși ce se aprop au, priviri de ură și mânie, așteptând plin de curaj sosirea lor. Soldații ruși, — 20 la numar, — au început sa se uite cu mare băgare de seamă în toate părțile și după ce s'au convins că domnul Kobi nu mai are tovarăși, s'au apropiat curajoși de el și l'au declarat prizonieri. Kobi ce eră să facă, a trebuit să se împace cu scart a. A pornit faumușel ca prizonieri de războiu, condus de cei 20 de soldați ruși. Pe drum însă viteazul Kobi a făcut descoperire, care i-a adus în urmă gloria de erou. Trăgând el cu urechea a răgât de seamă că soldații ruși cari îl conduc vorbesc cu accentul cu care vorbesc toți jidanii de pe fața pământului și ca o rază de lumină i-a trecut prin creierii său deștept gândul că ar putea intra în vorbă cu ei. Se dă deci cu binișorul pe lângă ei și le spune in limba ovrească (cum vorbesc jidovii din Galiția) următoarele:

„Voi credeți că e mare cinste pentru voi ca 20 de oameni să faceți prizonier pe unul singur? Asultați mai bine ce vă spun eu: dați-mi pușca îndarăt și eu vă voi duce pe voi ca prizonieri in trupa mea. Asta ar fi odată ceva, și pe toți ni noștri îi voi pune în mirare. Afară de asta și de voi va fi eu mult mai bine. A i noștri se poartă foarte cumsecade cu prizonieri. Veți avea mîncare din belșug, vă veți odihni și nu veți lucra nimic. Soldați ruși — cari nu erau altceva, decât jidani, — după o scurtă gândire au primit propunerea lui Kobi. Și astfel idea eroică a lui Kobi a scăpat dela moarte pe 20 de fii ai lui Israel, iar Kobi, viteazul Kobi va rămănea de poveste, cum a putut face el singur 20 de prizonieri de odată.

Aviz. Spre orientare celor ce vin la Sibiu pentru vizitarea răniților aflători in spitalele militare de aci servească următoarele:

Conspect (o listă generală) despre toți răniții și bolnavii, ce stau sub îngrijire medicală in Sibiu se află la centrala Crucii roșii in strada Bruckenthal Nr. 18, de unde să pot lua informații in scris. Aflând de aci, că anume in care spital zace cutare rănit, întrebăm in cancelaria respectivului spital, in care cdaie să află. Astfel de informații se dau in fiecare zi dela 10—12 înainte de ameză. Bolnavii să pot cerceta dela 1—3 in fiecare zi, dar institutul nu-l pot parăsi, decât până in curte sau grădină. Beuturi spirtoase nu sunt admise.

Toate informațiunile să pot lua numai la 2—3 zile după sosirea transportului. Fiește-care răni, când permite starea lui sanitară va fi transportat in spitalul militar cel mai apropiat de locuința lui sau a corpului de armată de care să ține.

Împăratul și feciorii români. Foaia ungurească »Az Est« aduce știrea interesantă despre convorbirea bătrânului nostru Monach cu doi ro-

Doar n'o lasă Dumnezeu
Să piară-o linba creștina
Dare-ar bunul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu
Să se puie pace-n țară,
Să mergem acasă iară,
La copii și la neveste,
Și la aie noastre vetre.
Vă rog, fraților iubiți,
Cari acestea le cetiți,
Și pe min' să m'amintiți.
Va povtesc ca să trațiți,
Intru mulți ani fericiți.
Foaie verde leușteană,
Ilie Nemeș mă chiamă, —
Eu sunt fecior da țaran
Din comuna Panta-Cian:
Foaie verde-a frunzii,
Și mai sunt doi canoniri,
Frunză verde leușteană,
Vasiliu Poruțiu i-l chiamă;
Frunză verde de gōron
Strgian Vișchi din Aiton

mâni răniți cari au fost transportați în spitalul »Duceasa Maria Iosefa« din Viena. Bătrânul împărat, ducându-se în spitalul amintit mai sus să viziteze răniții, privirea lui s'a oprit asupra acestor bravi români, cari stăteau la marginea patului, amândoi fiind răniți la mâni și la picioare. Maiestatea Sa îi întrebă: de unde sunt și de ce nație sunt: Răniții răspunde, că sunt români; unul din Bucovina, iar altul din Ardeal. Maiestatea Sa își arată părerea de rău că *nu știe tocmai bine românește*, și astfel cu cel din Bucovina a vorbit nemțește, iar cu cel din Ardeal — ungurește, întrebându-i despre mai multe lucruri. Când s'a depărtat bătrânul habsburg din mijlocul lor, flăcăii au exclamat: »Să trăiască împăratul; Dumnezeu cu dănsul«.

200.000 de africani în luptă contra armatei germane. Foile franceze aduce știrea, că în curând va aduce pe câmpul de luptă franco-german două sute de mii de negri din Africa, cari îi vor trimite în luptă contra germanilor. Foia din Budapesta »Az este« spune că armata aceasta de negri o aduce Franzezii din cauza, că numărul lor s'a împușinat de tot și astfel sunt siliți să ceară ajutorul Africailor.

Un ofițer ungar despre soldații români. Revista ungurească »Beszterce« publică un articol al unui ofițer ungar venit rănit de pe câmpul de luptă. În acest articol vorbește despre curajul feciorilor din regimentul 63, regiment curat românesc. »Fiecare soldat e un viteaz«, — zice ofițerul ungar. Par'că nici n'ar fi omeneșă se luptă de neînfricată. Inflăcărarea nu le dă pace și în privirea lor să vede îndrăzneala nepăsătoare nici de moarte. Cu bărbăție și cu putere nebiruită se așvâl în botezul de sânge și nu-i putere care să-i oprească. Toți, toți sunt viteji nebiruți. Ofițerii români sunt oameni minunați sau tot în fruntea feciorilor și nu știe ce e frica. Fântă lui e convingerea, că feciorii regimentului 63 vor mai adăoga o pagină glorioasă în cartea eroică și multe nume vor împodobi foile ei de aur.

Scrisorile adresate răniților sunt scutite de porto postal (pe aceste scrisori nu trebuie pas marca ștampel). Un ordin în înțeleul acestei a dat ministrul de război. Prin ordinul numit se spune, că orice scrisori adresate răniților în spitalele militare sunt scutite de porto postal. De asemenea sunt scutite de taxe scrisorile trimise de către răniți celor ai lor de acasă. Dar aceste scrisori din urmă numai atunci vor fi scutite de porto, dacă ele vor fi provăzute cu atampila spitalului, unde se află rănitul și vor fi date la cutia spitalului.

ECONOMIE

Nu chinuiți dobitoacele.

Omul are foarte mult folos dela dobitoace. Ar fi foarte grea viața omului, dacă n'ar fi dobitoacele să se ajute cu ele. Ce s'ar face țaranul dacă n'ar fi vitele, cu cari să-și lucreze pământul? Ce s'ar face omul, dacă n'ar fi calul, care să-l plimbe și să-i care poveri?

Dar omul are mult folos nu numai dela dobitoacele mai mari și mai puternice decât dănsul, ci și dela dobitoacele mai mici.

Râma cât este de mică și urâtă la vedere, și totuș cât folos aduce omului. Nici gunoiul cel mai bun nu îngrășe așa pământul, cum îl știe gunoi râma. Dar cucuveica cât bine ne aduce câmpiilor! Câți gândaci și câți șoareci prăpădește ea!

Și cu toate acestea sunt mulți oameni, cari n'au inima pentru biete dobitoace. În loc să le mulțamească și să le apere pentru binele cel au dela ele, le chinuiesc și le prigonesc. Vai de biete dobitoace, cari ajung pe mâinile unor astfel de oameni încâniți la inimă!

Să începem cu calul. Nu e la casa omului dobitoac mai giugiulit și mai îndrăgostit decât calul. Cuan îl mângâie cu toții. Cum îl îngrijește să fie curat și bine chranit, câtă vreme et inar și sprinten de picioare. Dar cum s'a lovit la un picior, dela trasura e trecut la carul de povara. Acum nu-l mai îngrijește nimenca ca mai înainte. Mân-carea încă e mai proastă și pe lângă mâncare mai capăta și destule lovituri de bice.

Bietul dobitoac începe să slabească și să imbatrânească. Nici mănca nu mai poate cumsecade. Acum e dus la țerg și scos la vânzare. Il cuapăra vre-un om mai sarac, care îl pune la muncă și mai grea ca mai înainte. Vai de hrana ce o capăta acum bietul cal! Dar de muncit, știu că trebuie să muncească cât trei. Și fiindcă abia se mai târaște, îi curg loviturile, de par'că spatele lui ar fi o sioba. O mai duce, cât o mai duce așa, până ce cade sleit de puteri la marginea drumului. Stăpânul sau, ce să-și scoată ceva din paguba, îi ia pielea și potcoavele. Iar bietul cal rămâne acolo să-l mănânce corbii și câinii.

Așa se sfârșește calul, care la început

eră fala și mândria stăpânului său și bucuria copiilor.

Dobitoacele mai mari o duc cum o mai duc, fiindcă sunt mai tari și rabdă mai ușor. Dar vai de dobitoacele mai mărunte, cari sunt mai slabe și nu se pot apăra deloc. Ce a greșit biata broască omului, de o prigonesc și o chinuiesc toți, și mai ales băieții? Cu câtă dragoste nu se alipește de casa omului, ca să-i fie de folos! O găsim prin curte, prin șură, prin pivniță, ba și prin cămară. Și numai ea știe câte muște prăpădește și de câtă pagubă fe-rește pe om. Dacă n'ar fi broasca, câtă mâncare i ță'ar strică omului. Dar prin grădină câte gongi nu prăpădește broasca! Și cu toate acestea câte n'are să îndure biata broască dela oamenii proști și copiii fără inimă! Mulți o prigonesc și o omoară, pentru că cred că broasca are legături cu necuratul și cu vrăjitoarele. Și zău, biata broască, oricât e de urâtă, ar trebui cruțată, pentru că numai bine aduce omului.

Ce păcate își face omul, care chinuiește dobitoacele. Dragii mei, nu chinuiți niciodată dobitoacele, pentru că ele sunt lăsate de Dumnezeu pentru binele oamenilor. Și să nu uitați, că și ele simt durerea în-tocmai ca și omul.

Poșta Redacției și a Administrației.

V. E. în Șapartoc. Cele trimise, nu se pot publica.

Roit. Întâmplarea numită ni s'a trimis prea târziu, de aceea nu am publicat-o.

George Calin în Chișleu. Așteptăm trimiterea celor promise.

Mai multora. Din poeziile trimise am publicat câteva în numărul de față. Ce e bun, dintre celelalte, va urma în viitor.

Aviz.

Celor ce doresc le trimitem și ediții speciale din »Foaia Poporului«, care cuprinde telegramele ce sosesc zilnic asupra mersului războiului. Aceste ediții le scoatem de două sau de trei ori pe săptămână, și costă fiecare ediție 3 bani. Cine dorește a le avea, să trimită cel puțin suma de 1 coroană, pentru care va primi atâtea ediții, cât ajunge banii. Se pot întovărăși și mai mulți laolaltă, ca să le capete cu toții sub o adresă. (Vezi și cele scrise în Nr. 31).

Primăria comunii Szecsel și Mag.

Nr. 825—1914

1940

Publicațiune.

Comuna Szecsel arândează în 4 Octomvrie 1914 st. n., la orele 11 a. m., iar comuna Mag în 4 Octomvrie st. n., la orele 2 d. a., dreptul de pășunat cu oi în hotarele acestor comune pe toamnă, iarnă și primăvara anului 1914/1915, de azi începând până la 21 Martie eventual 22 Aprilie 1915.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea în orele oficioase în cancelariile comunelor respective, unde se vor ține și cicițațiunile deosebit pentru fiecare comună.

Prețul strigării la Szecsel 1500 cor., la Mag. 1000 cor. Vadiu. 10%.

Szecsel, în 21 Septemvrie 1914.

Valeriu Pop
notar cerc.

Nr. 331/914 prim.

1937

Publicațiune.

Comuna Kistalmács (Talmăcel) esarândează pe calea licitațiunei publice verbale, împreunate cu ofertele logale în scris, dreptul de vânat pe 6 ani, din 1 Ianuarie 1915 câna la 31 Decemvrie 1920. Licitațiunea se va ținea în 11 Octomvrie 1914, la 3 ore p. m.

Prețul strigării 1200 cor. Vadiu 10%.

Condițiunile să pot vedea zilnic în cancelaria comunală.

Kistalmács, la 10 Septemvrie 1914.

Primăria comunală.

Un intravilan

potrivit a zidi pe el o casă, la poziție bună în Sibiu, aproape de centrul orașului, se vinde din mână liberă, fără nici o sarcină. Informații se pot primi dela Administrația »Foi Poporului«.

Nr. 830-914

1936

Publicațiune.

Comuna Guraro dă în 27 Septemvrie 1914, la 10 ore a. m., în cancelaria comunală de aici, prin licitație publică în arândă cărcimele proprii de sub Nrii 315 și 341, pe timpul din 1 Ianuarie 1915 până în 31 Decemvrie 1915, eventual 31 Decemvrie 1917 sau 31 Decemvrie 1920.

Prețul strigării e pentru amândouă cărcimele 5000 cor., eventual separat pentru una 3000 cor. și pentru una 2000 cor.

Vadiul e de 10% dela prețul strigării.

Până la începerea licitațiunii verbale se primesc și oferte în scris provăzute cu Vadiul recerut și declarația, că oferentul cunoaște condițiunile. — Condițiunile se pot ceti în timpul orelor oficioase în cancelaria comunală de aici.

Reprezentanța comunală își rezervă dreptul ca între oferenți respective

licitanți să aleagă de arândatori pe acela pe care va voi.

Guraro, în 12 Septemvrie 1914.

Primăria comunală.

Haine pentru domni

vând în prăvăliile mele: Sibiu, Piața mică Nr. 1 și 13 și anume: —

50 haine fine de ștofă	à	Cor. 11—
50 haine fine pentru băieți	à	" 8—
50 costumuri fine de ștofă	à	" 6—
30 pardisiuri fine	à	" 14—
50 costumuri fine de spălat	à	" 2—
Mantauă feine de gumă	à	" 18—

asemenea și toate mărfurile de manufactură pe lângă prețuri scăzute.

Tot așa se vând stelagiurile, o cassă mică și o cassă mare de fier.

1902

Cu toată stima

Elias Edené.

Librăria W. Krafft în Sibiu.

Aduce la cunoștința onor. cititori din afară, că expedierea cărților prin poștă, care a fost suspendată din cauza mobilizării, este din nou permisă sub controla de stat.

Librăria recomandă depozitul său bogat de:

Cărți de rugăciune, de povești și poezii etc. din educația proprie și străină - manuale și revizite de școală: hârtii de cancelarie, de concept și de afaceri; hârtii de epistolă, picuri, unelte de scris și revizite de cancelarie, cărți de contabilitate, cărți de noțiune, bilete de vizită și de logodnă etc.

Prețuri ieftine! Prețuri fixe!

Revânzătorilor de cărți se fac condiții foarte favorabile.

Catalogul librăriei gratis și franco.

Must de smeură

veritabil, pregătit din smeură aromatică de munte. **Smeură de munte** cu la rafinată de zahăr. Diplome dela expoziția farmaceutică din Budapesta 1912. Se captează câmpănit și în sticle de 1, 1/2 și 1 litru cu prețurile cele mai ieftine de zi. Un coli de poștă cor. 8 - franco la fiecare stație de poștă. La comanda mai mari rabat corespunzător. Farmacia la „Vulturul negru” alui CAROL MÖLLER, Sibiu, Palatul baronului Burkenhald. 1859

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați - SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12 recomandă p. t. publicului cele mai bune stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum pentru haine de bărbați stoffe

inteligente, din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquette și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate. **Deosebită atențiune** merită noutățile de stoffe pentru **pardisiuri și „Raqlan”**, cari sa afia totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domi preoți și teologi absolvenți. — **În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore.** — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croșterea cea mai nouă.

Pășunat de arândat.

Pe moșia bencii Siebenbürger Vereinsbank A.-G. din **Boarta** se afla de arândat pășunatul de acum până la primăvară, eventual și pe vacanțului viitor. Amănunte mai de aproape se primesc dela: Siebenbürger Vereinsbank A.-G. în Sibiu, strada Măcelarilor 17. 1933

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania”

asociație cu garanție unitară în Sibiu (Nagyszeben)

recomanda încheierea de

167

asigurări pe viață în cele mai avantajoase condiții de polițe (pentru învățători profesioniști și preoți comuni avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu reboșare garantată de interese de 3% =

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.

Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capt.

Asigurări de foc deosemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transsylvaniei”, sau plătit prin acest institut:

Pagube de incendiu	K	5.755.858-27
Capitale asigurate pe viață		5.635.328-12
In total a fost la Transsylv- asig. pe viață		12.067.702-
vanla la 31 Dec. 1913 asig. de foc		144.436.368-
Capital de fondare și rezerve		2.696.458-

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate Agenturile.

Persoane oricupte la sincer de asigurare (achizitori) cari au legături bune la oraș și în provincie, să primesc la serviciu totdeauna la cele mai favorabile condițiuni.

Berea de Steinbruch alui Dreher

e cea mai bună și cea mai nutritoare beaură Se capătă peste tot locul. Atenție la vigneta!

Depozit principal la

M. Samuel Rubinstein SIBIU.

1867

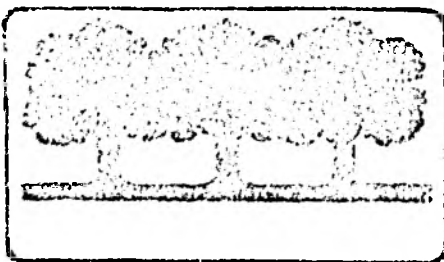
Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

DESCRIERE

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți carii cunosc. Atât la oraș cât și la sat.

724

DESCRIERE

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de neobișnuită că vânzătorii se înmulțesc mereu tot mai mult.

Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plăci de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de îngrădit cu ghiampi — Impletituri de trestie pentru stucatură — Scoarți din fier covăcit și vărsate — Căhăli etc. etc.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

Numei odată în viață

„SIBIU” stăie (asortiment)

la Kor. 105

Destinate pentru executia balcanică, țară în care se luază în considerare și cele mai bune condițiuni de fabricație. În cele mai bune condițiuni de fabricație se luază în considerare și cele mai bune condițiuni de fabricație. În cele mai bune condițiuni de fabricație se luază în considerare și cele mai bune condițiuni de fabricație.

Se lucrează în atelierul propriu.

M. Swoboda, Wien, III 2, Hiessgasse Nr. 13-14

Donașul lui WILHELM GOTTSCHLING

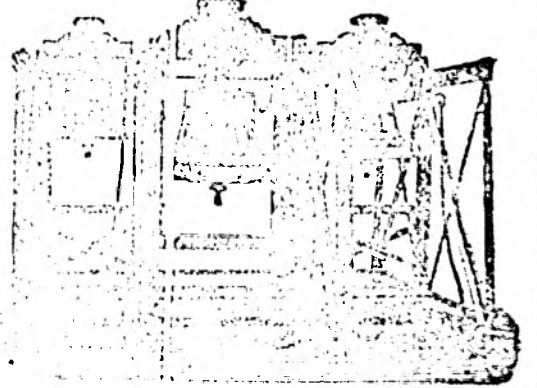
IOAN SCHIEB

Turnătorie de clopote, de amănari și reculite pentru pomplieri Sibiu, Poschengasse Nr. 11 — Telefon Nr. 306

Urout:

S. r. Cisnădiei Nr. 30. Telefon Nr. 208

Execuții tot felul de clopote bisericești, teșnice, polițienești, de clopote pentru școli și școli de clopote de clopote pentru toate, toate revizite e pentru pomplieri, se luă în considerare și cele mai bune condițiuni de fabricație și se luă în considerare și cele mai bune condițiuni de fabricație.

Clopote vechi se primesc în schimb

MOBILE lucrate solid și conștientos

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

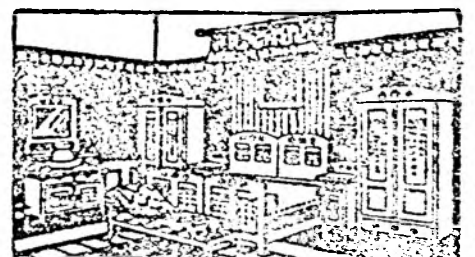
Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:

mobile de tot felul pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, instituții, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură la com. Intreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice